

*toets*steen

herfst/winter 2013 (3/4)

**Uitgave van Teken en Schilderclub 'de Toets', Zeist
www.detoets.nl**

INHOUD:

voorwoord	3
Wyts	4
kunstavond(en)	5
kunstavond Sierk Schröder	6
buitenschilderen	7
klussen / opendag	8
bibliotheek	8
Henri Le Sidaner	11
tentoonstelling P'Arts	12
strip	15
programma	16
vereniging info	18

Buiten-schilderen (??)

illustraties:

Fred Cuming, Dartmouth Ferry, voorblad	
Foto: buiten-schilderen,	2
Foto: Diane Reed ,	5
Sierk Schröder, zelfportret,	6
Sierk Schröder, naakt model,	7
Foto: buiten-schilderen,	7
Henri Le Sidaner, Tuintafel,	12
Foto: tentoonstelling P'Arts, 13/14	
Henri Le Sidaner, Zondag, 20	

de *'toetssteen'* verschijnt in de maanden
maart, juni, september en december.

Kopij kan worden ingeleverd voor de 1^e van de maand
maart, juni, september en december.

Kopij op via e-mail (ceesvanes@casema.nl), of in het uiterste
geval een getypte of gekopieerde versie.
Tekst gaarne zonder opmaak en foto's separaat!

30e jaargang nr.3/4 november 2013
vormgeving Cees van Es

VOORWOORD

Omdat het zomernummer later verscheen dan gebruikelijk heeft het bestuur besloten de herfst en winter editie van de Toetssteen te combineren. Ik hoop dat het geen problemen heeft veroorzaakt. Vanzelfsprekend zullen de adverteerders worden gecompenseerd.

In zo'n lange periode met eveneens prachtig weer gebeurt er natuurlijk veel. Een deel van de leden zal van de zon genieten, vrijwel geen penseel of potlood aanraken en slechts energie en inspiratie opdoen. Maar, een andere grote groep ging er weer elke week op uit om mooie buitens vast te leggen op papier of doek. Meer hier over leest u in deze Toetssteen, naast natuurlijk andere bijzondere bijdragen van enkele leden.

Het begin van het nieuwe seizoen werd natuurlijk overschaduwd door het bericht van de ziekte van ons erelid en docent Wyts ten Siethoff en haar overlijden op 23 oktober j.l. Hoe geliefd Wyts was onder de leden van De Toets werd duidelijk geïllustreerd door het grote aantal aanwezigen bij de begrafenis op 28 oktober.

Een grote wens van Wyts was dat, op basis van haar collectie kunstboeken, een bibliotheek met naslagwerken bij De Toets zou worden geïnitieerd. Zoals u nu kunt zien in het atelier is daar reeds een goede start mee gemaakt.

Onze dank gaat uit naar de gastdocenten Anne Maréchal, Araz Hussein en Jan de Haas die tijdelijk de vacature op de woensdagmiddag wilden invullen en daarvoor onze dank. Gelukkig kunnen we u nu melden dat we er in geslaagd zijn een nieuwe gastdocent aan ons team toe te voegen. Vanaf 1 december zullen de woensdagmiddag sessies worden geleid door Viktor Baltus, een jong en enthousiast beeldend kunstenaar wonend en werkend in Zeist.

Vergeet u niet de data van de kunstavonden, de nieuwjaarsreceptie (11 januari 2014) en de algemene ledenvergadering (6 maart 2014) alvast in uw agenda te zetten.

Rest me slechts u namens het bestuur alvast prettige feestdagen en een mooie jaarwisseling te wensen en we hopen met u op 11 januari een toast uit te brengen op een gezond en productief 2014.

Cees van Es, voorzitter.

De Klop Mode

Een unieke collectie scandinavische mode
vindt u in hartje Nederland

MARIMEKKO • VUOKKO • ELISABETH KLOK • FINN FASHION • MARGARETA FORSLUND

Slotlaan 127 3701 GA Zeist Tel. 030-6919356

BERICHT:

Met leedwezen moeten we mededelen dat onze docent en erelid Wyts ten Siethoff op 23 oktober op 83 jarige leeftijd is overleden.

Dat Wyts bijzonder geliefd was bij De Toets werd duidelijk geïllustreerd door de grote opkomst van toetsleden bij het afscheid 28 oktober op de Algemene Begraafplaats in Zeist. Hieronder de woorden die Cees van Es, voorzitter van De Toets, sprak op de afscheidsbijeenkomst van Wyts.

“Wyts was naar eigen zeggen als artiest een laatbloeier. De kiem van tekenen was weliswaar reeds gelegd op het gymnasium, en leidde uiteindelijk naar de academie van Den Haag voor de akte MO en modetekenen, echter van die opleiding herinnerde Wyts zich, op wat kunstgeschiedenis lessen na, weinig positiefs.

En, ...zo kwam het dat Wyts met haar akte tekenen en schilderen toen niet meer deed dan een half jaartje lesgeven.

Er viel in Wyts artistieke leven een gat van 20 jaar, tot haar kinderen Wyts inspireerden tot het maken van kleine tekeningen.

Het 1^e contact met teken- en schildervereniging De Toets kwam in 1975. Wyts werd enige tijd lid om samen met haar dochter Marjolijn naar model te kunnen tekenen.

In hetzelfde jaar nam Wyts eveneens deel aan de Toets-tentoonstelling in de Vleugelgalerie van Slot Zeist.

De menselijke gestalte bleef het centrale thema in Wyts werk; er werden portretlessen ontwikkeld en het lesgeven ging weer van start, eerst in kleine groepjes en met het logisch vervolg workshops bij De Toets vanaf 1985, het jaar dat Wytz weer lid was geworden van De Toets en dat bleef.

In 1990 werd Wyts, na reeds enkele jaren de reserve-docent te zijn geweest, de vaste kracht voor de maandagmiddag sessies. Naast het docentschap bleef Wytz tevens lid van de Toets omdat ze bij de andere docenten wilde blijven portret- en modeltekenen. Ook al zei het bestuur dat docenten altijd welkom zijn, was Wyts principieel en zei; ‘als anderen lid moeten worden om gebruik te maken van de faciliteiten van de Toets, geldt dat ook voor mij’, en zo werd zij als enige lid/docent.

In 2000 besloot Wytz het stokje over te dragen aan een jongere collega, maar stelde zich wel beschikbaar als algemene reserve.

Als dank voor haar inzet voor de Toets werd aan Wytz het erelidmaatschap uitgereikt.

Het relaxte leventje met af en toe een invalbeurt als docent duurde niet lang.

In september 2006 vroeg ik Wyts of ze interesse had tijdelijk de woensdagmiddagen te leiden omdat Emmy de Vries had gemeld dat ze door ziekte waarschijnlijk niet meer kon komen. Natuurlijk, zoals altijd was Wyts behulpzaam.

Tijdens de Nieuwjaarsreceptie, 4 maanden later, toen ik me verontschuldigde richting Wyts dat het al zo lang duurde en ik beloofde actiever te zoeken naar een nieuwe docent, was de reactie; ‘Waarom, doe ik het niet goed genoeg?’

Natuurlijk wel zei ik, maar ik dacht dat je het niet meer ambieerde.

‘Tijden zijn veranderd’ zei Wytz en bleef, naast de inval docent en bezoeker van alle activiteiten van de Toets, de vaste woensdagmiddag docent.

Die woensdagmiddagssessies van de Toets beginnen om 2 uur, maar Wyts was er altijd al vanaf half 2.

Als er model was, stond de stoel of kruk klaar, en had ze de achtergrondkleuren al uitgezocht.

Stilleven werden vaak gevuld met eigen meegebrachte takken, houten of koperen beeldjes, een trol enz.

En,als de Toetsleden dan binnen druppelden was Wyts al klaar met haar voorbereidingen; zat dan met haar rug tegen de verwarming, lekker behaaglijk, op iedereen te wachten.

Bij keuze docent voerde het menselijk lichaam natuurlijk de boventoon, en werden eigen handen, voeten, neus, ogen of mond uitgebeeld.

Wytz maakte de leden enthousiast voor bv. de portretten van bv. Paul Citroen, of anderen artiesten uit de meegebrachte boeken.

Daarnaast stimuleerde ze de aanwezigen meer met houtskool te werken.

Er werd altijd met veel plezier gewerkt.

Voor de wat meer fantasierijke schilders onder de leden, had ze altijd een paar haiku's (kleine gedichtjes) opgehangen.

Bij het nabespreken wist Wyts de beginners te stimuleren, om nog wat meer te durven, en het werk zeker te bewaren of erop door te gaan.

Maar bij een modelschilderijen van de wat meer gevorderden kon Wyts bv. zeggen: 'Die zou ik niet graag in het donker tegenkomen', en werden zodoende strenger aangepakt.

Heel karakteristiek was ook Wyts' zilveren aanwijfsstok, altijd present en menig werk van de Toetsleden is er door beroerd.

Toen kwam deze zomer het telefoontje met de boodschap: 'Cees je moet nu voor mij een vervanger zoeken, want ik ben ernstig ziek'

En nu,zo kort erna, zijn we hier om afscheid te nemen van Wyts, Wyts, die vrijwel het hele bestaan van de Toets, 39 jaar, van dichtbij heeft meegemaakt.

We zullen Wyts uitermate missen!"

KUNSTAVOND(EN):

Kunstavond 27 september 2013

Schilderijen met livemuziek door Diana Reed

De kunstavond van vrijdag 27 september was ongetwijfeld van een geheel andere orde dan gebruikelijk. Niet een kunstenaar of schilderij stond centraal, maar een serie sterk symbool geladen schilderijen, muziek en zang. Het werk van Diana Reed.

Diana vertelt over de relatie tussen de door haar vervaardigde schilderijen, waarbij deze collectie ongetwijfeld zal kunnen worden ondergebracht bij de stijl van het Symbolisme. Schilderijen, vol van al dan niet samenhangende elementen, in een geheel eigen verwerking.

Elk detail, soms klein en verscholen, soms overduidelijk zichtbaar, wordt door Diana met groot gevoel voor harmonie besproken. Allerlei persoonlijke anekdotes, vertellingen over gebeurtenissen of betrokkenheid op personen, worden zichtbaar in de sfeervol uitgewerkte details. Daaraan ontleent zij, vaak al tijdens het schilderen, een liedtekst en komen ook dikwijls de klanken van een melodie bij haar naar boven. Zo ontstaat er een resultaat door schilderen, muziek en tekst, die tot een eenheid bij elkaar zijn gaan horen.

Elk schilderij wordt op één, van de tevoren klaargezette ezels, voorgereken en besproken, waarna zij aansluitend het lied laat horen.

Ze zingt in het Engels, vaak hoog en zacht, maar altijd met de waardigheid van het bezongen schilderij. Na de uitleg van de symbolen, herkennen we in de gezongen teksten, de details die de eenheid vormen van schilderij, muziek en tekst. En langzaam komt er tevens een duidelijk autobiografisch profiel van Diana naar voren.

Voor de pauze vertolkt ze zeven van haar schilderijen, vooraf gegaan door haar verklaring van de inhoud en zichzelf vaardig begeleidend op gitaar. Na de pauze vervolgt ze op dezelfde wijze met vijf liederen, ondersteund met muziek op haar dulcimer, een eeuwenoud, liggend snaarinstrument. In de stijl herkennen we Country- en Westernmuziek, maar soms klinkt het ook als een ballade. Het geheel lijkt meer op een performance en leidt tot een opmerkelijke en heel verrassende combinatie van schilderkunstige- en muzikale expressie, die de veelzijdigheid van Diana onderstrepen.

De schilderijen staan tenslotte alle opgesteld en vormen als kleine expositie een bijzonder overzicht van de voordracht.

Een interessante, enigszins afwijkende, maar zeer geslaagde kunstavond!

Martin van der Mey

Kunstavond 1 november 2013

Sierk Schröder 1903 – 2002, “Hommage aan een meester”.

De grote opkomst op deze kunstavond toont de algemene belangstelling voor zijn werk.

Sierk Schröder is in 1903 op het eiland Ambon geboren en verhuisde op zesjarige leeftijd met zijn ouders naar Rotterdam. Omdat hij voorbestemd was voor werk in Nederlands-Indië, volgde hij een opleiding aan de middelbare Koloniale landbouwschool in Deventer. Naar Nederlands-Indië is hij niet teruggekeerd, zijn passie voor tekenen dreef hem naar de kunst. Op grond van zijn kwaliteiten werd hij direct in het derde jaar van de Koninklijke Academie in Den Haag geplaatst.

Rond 1930 werd hij lid van de Haagse kunstkring. Daar ontworstelde hij zich aan de algemeen geldende en op de Academies onderwezen methode van eerst een tekening maken, die overbrengen op doek, dan voorzichtig inschilderen en uiteindelijk het werk voltooien.

Reeds in 1935 werd hem de Thérèse van Duyl-Schwartze-portretprijs toegekend.

Na de Tweede Wereldoorlog steeg het aantal portretopdrachten. Vele exposities volgden in onder andere het Haags Gemeentemuseum en van 3 juli t/m 8 september 2007 nog een grote overzichtstentoonstelling in Slot Zeist.

In 1960 werd hij hoogleraar in de vrije schilderkunst aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten in Amsterdam. In 1964 werd hij benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau en in 2000 tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

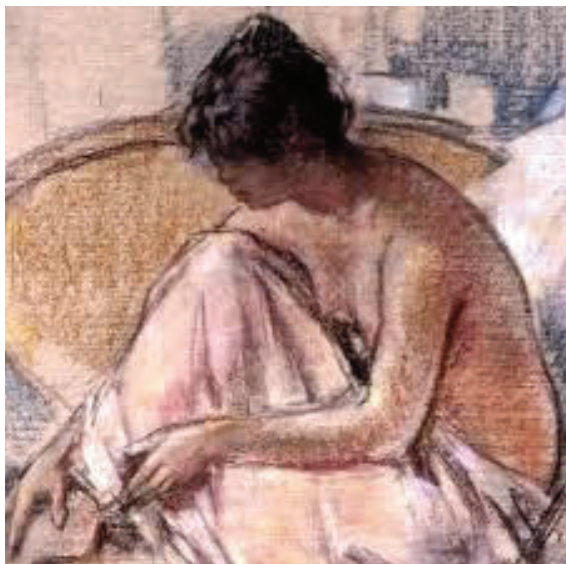
Hij, de maker van portretten en stillevens, had een fascinatie voor het vrouwelijke naakt en maakte (krijt)tekeningen, aquarellen, pastels en olieverfschilderijen.

Hij paste niet in het beeld van de hedendaagse kunstenaar, maar was eerder iemand die in zijn tijd verdwaalde en toch steeds zich zelf is gebleven. Hoffelijk, aimabel en sociaal ingesteld, heeft hij nooit tot een bepaalde groep behoord en was bevriend met kunstenaars die geheel andere idealen koesterden, zoals Paul Citroen. Als tekenaar en schilder was hij het liefst alleen, gewoon in zijn eigen atelier. Voor hem is de tekening de sleutel tot de kunst gebleven. Niet alleen als directe voorstudies voor zijn schilderijen, maar ook als terreinverkenningen én als op zichzelf staande kunstuitingen. Veelal behoren die tekeningen tot de hoogtepunten in zijn werk. Hij heeft zijn hele leven gewerkt aan het verbeteren van zijn vaardigheden. Op zijn 50ste nam hij nog lessen modeltekenen bij Frédéric Reitman.

Het voortdurend blijven studeren, het verfijnen van de waarneming, het nader weer uitwerken van details, zoals bijvoorbeeld bij draperieën en de handen, het onderzoeken van de werking van de lichtinval, dit alles - onvermoeibaar - gedaan om het peil van zijn werk te verbeteren en zichzelf zekerder te kunnen voelen in het eindresultaat van zijn werk. Het motto van Sierk Schröder: *“De beeldende kunst rust op twee pijlers: bezieling en kunde. Zonder bezieling is kunde levenloos, maar zonder kunde is bezieling krachteloos”.*

De film: *“Sierk Schröder, een portret ten voeten uit”*, is een hommage aan de meester, n.a.v. zijn 100ste geboortedag.

Schröder, de meester, is zijn hele leven lang leerling gebleven.
De film gaat over zijn leven en werk.
Sierk Schröder overleed in 2002 in Wassenaar.

Na de vertoning van de film geeft het welgemeende applaus de waardering aan voor zijn kunstenaarschap en werk. Een zeer geslaagde kunstavond.

Het voorbeeld van Sierk Schröder, inspireert mij zelf in hoge mate en het is voor mij dan ook een voorbeeld hoe ik het eigenlijk moet doen.

Voor mijzelf is deze film ook een hommage aan Wyts ten Siethoff die mij en vele anderen ook de kleine details heeft leren tekenen en schilderen zoals handen, voeten, oren, monden en dergelijke.

Louwrens Verroen

PROGRAMMA KUNSTAVOND(EN):

Vrijdag 29 november 2013: Appreciatie-avond

De Toetsleden kunnen een werk inbrengen dat wordt besproken en beoordeeld door een gerenommeerd persoon uit de kunstwereld.

Vrijdag 31 januari 2014:

De avond in januari zal bestaan uit een 2- luik;

Voor de pauze **Albrecht Dürer**, en na de pauze **Pieter Breugel**.

Alle kunstavonden beginnen om 20.00 uur.
Introductie is toegestaan!

BUITENSCHILDEREN

Het buitenschilderen was dit jaar weer een groot succes. In het begin hadden we wat last van het weer. Vaak regende het uitgerekend op woensdagmorgen en de rest van de week was het droog. Maar veel sessies waren prima. De opkomst van leden was soms overweldigend, vaak meer dan twintig enthousiaste mensen. Martha Krufft regelde weer alle locaties. Hulde!

Elke keer was het fijn om met een groepje te schilderen, je helpt elkaar en geeft commentaar. Veel locaties waren wegens succes van het vorig jaar dit keer hetzelfde, bijvoorbeeld huize Pavia Brugakker, het witte bruggetje bij Bunnik, de beeldentuin in Beerschoten, maar dankzij Carly konden we nu ook schilderen op het prachtige landgoed Blikkenburg.

De laatste sessie was weer op de Leusderhei. De hei bloeide volop. Volgend jaar moeten we deze plaats maar weer aandoen.

Kortom het was weer een fantastische happening en ik kijk uit naar het volgend jaar.

KLUSDAG

Veel leden hebben weer geholpen met het schoonmaken en restaureren van de ezels. De keuken werd weer eens goed onder handen genomen en vooral de rekvisieten kast opgeruimd. In ben met een volle auto naar het grofvuil gereden. Het fonteintje weer gangbaar gemaakt en aan de buitenkant van ons atelier de laatste handelingen verricht. We kunnen er weer een jaar tegen.

De andere klus 'het gedeeltelijk verwijderen van de luifel boven de bar/keuken', ingepland voor de herfstvakantie, hebben we tot onze spijt moeten uitstellen tot de kerstvakantie. Er hadden zich slechts 2 vrijwilligers aangemeld.

De nieuwe datum is nu **donderdag 2 januari 2014**, aanvang 10.00 uur.

Een mooie gelegenheid om de extra calorieën van de feestdagen weg te werken, dus meldt u aan bij Hans Doortmont!

OPEN DAG

We mogen niet mopperen want misschien wel dankzij de reclame in alle lege etalages in Zeist kwamen er ongeveer 28 mensen een kijkje nemen.

We hopen dat er wat potentiële leden bij zitten. De meeste mensen waren enthousiast, dus ik heb goede hoop.

Het is altijd zaak tot de laatste minuten open te blijven, want net zoals vorig jaar kwamen er mensen op het laatste moment een kijkje nemen.

Hans Doortmont

LEEN EENS EEN BOEK VAN WYTZ

Kort geleden heeft het bestuur van de Toets de collectie kunstboeken van Wytz ten Siethof overgenomen. Hierdoor werd het mogelijk, een leenbibliotheek in te richten in het atelier.

De bibliotheek bestaat uit een honderdtal rijk geïllustreerde boeken van voornamelijk schilders, stromingen en kunstgeschiedenis.

Verder zijn er een aantal naslagwerken of boeken die tot inspiratie kunnen dienen voor ons werk.

De meeste boeken staan in een kast met glazen deuren, zodat we ze alvast kunnen bekijken.

Een boek lenen is mogelijk op woensdagmiddag na de schildersessie van 4 uur tot half 5.

Ook op de kunstavonden is de bibliotheek open.

Er kan één boek per keer geleend worden en u mag het 4 weken houden. Het lenen is gratis.

Als u thuis kunstboeken hebt, waarmee onze collectie uitgebreid kan worden, zijn we daar heel blij mee.

Mochten er nog vragen zijn, dan kunt u terecht bij een van de leden van de werkgroep bibliotheek.

Anneke v.d. Dool	030-2292093
Josephine Govers	030-6958514
Fons Derrez	030-2723358
Nelleke Keijner	030-6952866

HEGER EN VAN DEN BERG

*Sinds 1922
een begrip*

WINSOR & NEWTON

Ara

4 art

GOLDEN
ARTIST COLORS

DALER - ROWNEY

system 3

KUNSTSCHILDERMATERIAAL

INLIJSTERIJ

PASSE - PARTOUT SNELSERVICE

Steynlaan 32

tel.: 030-693 05 02

MET SPOED GEZOCHT:

<ADVERTEERDERS VOOR IN DIT BLAD>

HELP ONS DIT BLAD MEER LEVENSVATBAARHEID TE GEVEN!

HET BESTUUR.

La Rêve | Drent Uitvaartverzorging

Na jaren te hebben gewerkt voor een grote uitvaartorganisatie in Zeist, heeft Samantha Drent vorig jaar besloten haar eigen uitvaartonderneming La Rêve | Drent Uitvaartverzorging op te richten. Nu kan zij weer de persoonlijke aandacht én begeleiding geven waar zo vaak naar verlangd wordt. Daarbij richt zij zich hoofdzakelijk op de regio Zeist, Bunnik, Utrechtse Heuvelrug, Den Dolder, De Bilt, Bilthoven e.o.

Helaas wordt er tegenwoordig bij het regelen van een uitvaart nog steeds teveel gedacht in beperkte mogelijkheden. Een laatste ultimewens of een eigen invulling van de overledene zelf, blijkt dan in veel gevallen toch niet mogelijk. Dit terwijl juist met de ervaring én de wil van de Uitvaartverzorger de uitvaart op een écht persoonlijke manier vorm gegeven kan worden.

Naast de mogelijkheid om middels La Rêve | Drent Uitvaartverzorging op te baren bij verschillende uitvaartcentra in de regio, is dit uiteraard ook mogelijk

Samantha Drent, uw uitvaart in vertrouwde handen

in de eigen vertrouwde omgeving van de overledene. U kunt hierbij denken aan een aparte ruimte in de woning die voor deze gelegenheid met zorg wordt ingericht. Alle benodigde apparatuur en ondersteunende diensten hiervoor heeft La Rêve | Drent Uitvaartverzorging in eigen beheer.

“Ongeacht waar u verzekerd bent”

Er bestaat nog steeds veel onduidelijkheid over uitvaartverzekeringen. Een veel gehoorde opmerking is dat men denkt verplicht te zijn de uitvaart te moeten laten verzorgen door de (landelijke) uitvaartorganisatie welke gelieerd is aan de uitvaartverzekering. Dit is echter bijna nooit het geval. Dus ook als u elders verzekerd bent, kan La Rêve | Drent Uitvaartverzorging de uitvaart voor u verzorgen.

“Het voorbespreken van een uitvaart ontzorgt”

La Rêve | Drent Uitvaartverzorging kan er samen met u voor zorgen dat al uw uitvaartwensen op papier komen te staan, zodat uw nabestaanden niet met vragen achterblijven of met moeilijke persoonlijke keuzes te maken krijgen. Wilt u eens rustig bespreken welke mogelijkheden er allemaal zijn of uw uitvaartwensen schriftelijk laten vastleggen, neemt u dan gerust vrijblijvend contact op.

La Rêve | Drent Uitvaartverzorging

T: 030 - 290 14 51
M: 06 - 11 308 417
Dag én nacht bereikbaar

info@lareve.nl
www.lareve.nl

HENRI LE SIDANER (1862- 1939)

In het Singermuseum is op het ogenblik een tentoonstelling van werk van de Franse schilder Henri Le Sidaner. Ik werd door diverse mensen hierop geattendeerd, maar in eerste instantie dacht ik: “ Sidaner, nooit van gehoord” Dat was niet zo gek, want Le Sidaner is een tijdlang in Nederland niet zo bekend geweest. Vorig jaar kwam er een enorme opleving. Japan spande de kroon met 100.00 bezoekers.

Anna en William Singer waren heel goed bevriend met Le Sidaner. Zij kochten talrijke schilderijen van hem en op de tentoonstelling die tot 19 januari 2014 duurt, zijn twaalf schilderijen te zien. De tentoonstelling heet: “Dwars door Frankrijk met Henri Le Sidaner”.

Le Sidaner werd geboren op Mauritius in 1862. Zijn vader was kapitein op de grote vaart. Toen Henri tien jaar was besloot de familie naar Frankrijk terug te keren. De familie was zeer kunstminnend. De oudste broer schilderde en beeldhouwde. Zijn zusters waren druk met muziek en Henri's moeder Amélie gaf pianoles. De familie vestigde zich in Duinkerken. Op voorspraak van leraren en vrienden werd Henri naar de gemeentelijke tekenacademie gestuurd. Helaas is uit deze periode niet veel werk bewaard. Ach, je kon als student niet alles bewaren en bij een bombardement in 1940 is er ook veel verdwenen. En zoals gebruikelijk wil je je afzetten tegen het onderwijs van de academies. Om zich verder te ontwikkelen besloot de familie dat Henri naar de École des Beaux Arts moest. Het maakte op hem diepe indruk toen zijn vader in 1881 tijdens een schipbreuk overleed. In Parijs ontdekte Le Sidaner het impressionisme, vooral de werken van Monet en Manet vond hij prachtig. In het eerste jaar tekende hij veel leeuwen en tijgers en kopieerde hij in het Louvre werk van Delacroix en Jordaens. Maar hij wilde het liefst landschappen schilderen en dan is Parijs niet de aangewezen plek. Hij voelde zich daar ook niet meer zo thuis. Omdat in de zomer alle ateliers dicht gingen trok Le Sidaner naar Étapes aan de kust in het noorden van Frankrijk. Henri kende dit plaatsje omdat hij in 1882 in de zomer bij zijn familie wat zeegezichten geschilderd had. Hij voelde zich daar erg thuis, schilderde de boerderijtjes met de bevolking en de schapen en uiteraard de kerk. Van het laatste straalt de rust je tegemoet. In de herfst van 1891 trok Henri verder naar het noorden. Katwijk dat volgens hem veel op Étapes leek. Hij genoot van Amsterdam met zijn Hollandse meesters. Hij was

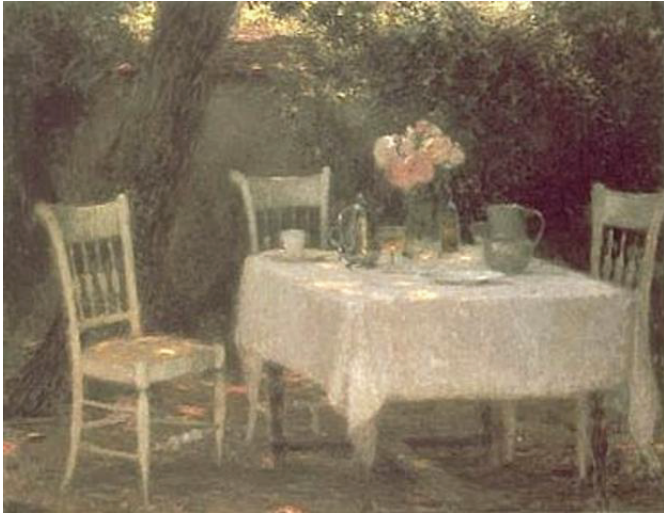
vol lof over Pieter de Hoogh en Johannes Vermeer. De periode was zeer kort en in december vertrok hij naar Florence. De fresco's van Fra Angelico boeiden hem uitermate. Uiteindelijk kwam hij in Venetië aan. De lagune schilderde hij keer op keer. Ook Rome bezocht hij. Aangezien de Salons weer open gingen, vertrok hij naar Parijs. In die tijd bruiste het Parijse kunstleven en Henri liep warm voor het symbolisme en liet zich meeslepen door dichters en filosofen o.a. Baudelaire. Via een relatie van Georges Petit kreeg Henri in 1897 zijn eerste tentoonstelling. Hij mocht 34 schilderijen ophangen, zeegezichten en impressies van de Loire vallei. Men was enthousiast en hij kreeg de naam van poëtische schilder. De vier jaren dat hij in Parijs verbleef vormden hem in hoge mate. Er was ook zoveel te doen op het gebied van de kunsten. Veel galerieën en kunstenaarsverenigingen.

Hier ontmoette Le Sidaner de 20 jarige Parisienne Camille Navarre. Natuurlijk vonden haar ouders een leven naast een kunstenaar niets en de twee besloten ervan door te gaan. Camille volgde Henri op zijn reis die zijn werk, zijn carrière en hun leven drastisch zou veranderen.

In 1898 kreeg Le Sidaner een uitnodiging van de belangrijke Salon de la Libre Esthétique in Brussel. Dit was het begin van zijn interesse in België. Hij verbleef ook lange tijd met Camille in Brugge. Brugge was uitermate geschikt om lekker te schilderen. De bruggetjes, de grachten, en de overhangende balkonnetjes. Omdat zij hun eerste baby in Frankrijk geboren wilden laten worden gingen zij weer naar Étapes.

In België schilderde hij veel stadstaferelen met vaak een verlicht raam tijdens maanlicht. De galerie van Georges Petit, de bekendste in Parijs, kreeg het exclusieve recht op de verkoop van Henri's schilderijen. De eerste expositie bij Petit was ook een groot succes. In deze tijd maakte hij enorm veel schilderijen, veelal met schemerlicht.

Mei 1900 vertrok Henri met zijn gezin naar Parijs, maakte rondreizen en bezocht o.a. Beauvais met zijn hoogste kathedraal. Veel van zijn schilderijen waren heel sfeervol en wazig. Opvallend was, dat er van dichtbij eigenlijk geen voorstelling van zijn schilderijen te maken was. Veel kleurvlekjes, geen contouren, maar op een afstand versmolten deze kleurvlekjes tot een voorstelling. Het is niet te vergelijken met pointillisten zoals Seurat en Pissarro, die gebruikten systematisch complementaire kleuren. Sidaner zocht het in verwante kleuren en in zijn geliefde grijstinten.

In 1902 vestigde hij zich in Gerberoy, een groot, niet warm te stoken huis. Hij besloot het alleen in de zomer te bewonen. Na een bezoek aan Chartres was hij meteen verknocht aan deze plaats en hij besloot hier in elk geval in de winter te blijven.

Rond 1905 maakte hij samen met zijn gezin een reis naar Venetië. Ook hier genoot hij van de intieme straatjes, kanalen en bruggetjes.

September 1907 was het weer tijd om te verkassen. Nu naar Londen. Door het verblijf in zijn jeugd op het Engelstalige Mauritius voelde hij zich direct thuis. De beroemde galerie van Goupil wilde meteen zijn schilderijen hebben.

In 1908 verbleef Le Sidaner bij het Lago Maggiore en vele schilderijen waren het resultaat van dit bezoek.

Een jaar later keerde het gezin weer terug naar Parijs. Het schilderij van "La Place de la Concorde" boeide mij uitermate. Het deed mij een beetje denken aan "De Dam in Amsterdam met paardentrams" van Breitner. Dichtbij was het een gewirwar van allerlei kleuren, absoluut geen voorstelling maar als je achteruit liep werd het ineens Place de la Concorde. Het zal een enorm werk geweest zijn om dit schilderij te maken. Al die kleine kleurtoefjes.

1910 Bij Le Sidaner begon het weer te kriebelen en rond maart vertrok hij met Camille naar de Verenigde Staten. Na een maand keerde hij zonder een schilderij terug. Maar twee jaar later had hij heimwee en vertrok weer naar Amerika. Veel schilders van "de oude garde" van de Salons werden geweerd op tentoonstellingen, maar Le Sidaner werd zeer gewaardeerd.

Daar ontmoette hij William Singer junior, die een van zijn beste vrienden werd. Daardoor kon Singer veel schilderijen van Le Sidaner verwerven.

Plaatsen waar Le Sidaner nog meer verbleef waren Gisors, Montreuil-Bellay, Le Tréport, Nemours, Moret-sur-Loing, Quimperlé in Bretagne en Beaulieu aan de Riviera. Overal waar hij kwam maakte hij zijn "intieme landschappen". Speciaal gedekte eettafels in de tuin van Gerberoy werden een geliefd onderwerp. Hij maakte er een twintigtal van. Het was het plaatsje waar hij het liefst kwam. Hier maakte hij ook zijn schilderijen met bijna alleen maar luchten. Zijn tuin in Gerberoy werd bezocht door zijn vele vrienden en veranderde langzaam in een paradijs vol rozen. Helaas zorgde de eerste wereldoorlog er voor dat er in die tijd weinig geschilderd werd. Veel van zijn geliefde plaatsen werden vernield door oorlogsgeweld. De tuinen van Versailles waren ook erg in trek bij hem. Dit was de plek waar hij eigenlijk het gelukkigst was. Hij kwam er dagelijks om zijn kinderen huiswerk te laten maken en natuurlijk om te schilderen. Vele hoekjes, beeldhouwwerken en gebouwen werden hier geschilderd.

Op 16 juli 1939 overleed Le Sidaner op 77-jarige leeftijd. Veel werk van hem werd in veiligheid gebracht omdat de tweede wereldoorlog dreigde uit te breken. Door die oorlog is men Le Sidaner eigenlijk een beetje vergeten. Misschien ook omdat Le Sidaner niet echt grote werken gemaakt heeft. Al met al heeft hij een enorme collectie schilderijen gemaakt waarin zijn gevoeligheid en tederheid duidelijk te zien zijn. Aan het eind van het museum is een interessante film over het leven van Le Sidaner, zodat je kan zien hoe men in die tijd leefde. Ik ben ontzettend blij dat ik deze tentoonstelling gezien heb. Ik heb genoten van al die prachtige kleuren en ik hoop dat veel mensen en zeker Toetsleden de tentoonstelling in het Singer in Laren gaan bezoeken. Daar komt bij dat er een prachtige catalogus van een nazaat van Le Sidaner bij de tentoonstelling te verkrijgen is.

Hans Doortmont

NIEUWJAARSRECEPTIE

11 januari 2014, aanvang 16.00 uur

*

ALGEMENE LEDEN VERGADERING

6 maart 2014, aanvang 20.00 uur

JAARLIJKSE TENTOONSTELLING VAN WERK VAN LEDEN VAN DE TOETS IN P'ARTS.

Ook dit jaar is de gebruikelijke expositie van werken van toetsleden een succes geweest.

Van 18 september t/m 1 oktober 2013 werden liefst 50 werkstukken tentoongesteld en dat was, in relatie tot andere jaren, een record. Er waren rustige momenten en goed bezochte dagen, maar over het geheel was het een zeer geslaagde expositie.

Over het moment van de opening is nogal wat heen en weer gemaaild, omdat de opening gelijk zou vallen met een woensdagavond met model. De vrees, dat er weinig mensen zouden komen, omdat mogelijk velen wilden schilderen en er een onderbezette opening zou plaats vinden, of als iedereen de opening wilde bijwonen en Jan met een klein groepje zou moeten werken, was gegrond.

Het model afzeggen was geen optie. De vraag, of een expositie reeds een dag toegankelijk kan zijn om pas op de 2^e dag te worden geopend, bleef onbeantwoord.

Uiteindelijk is de meest briljante oplossing gevonden door het model, Jan en tekenspullen naar P'Arts te halen en de opening met een tekensessie op te waarderen.

Een beslissing die aan deze bijeenkomst een geheel eigen charme gaf.

Jil Klappe was uitgenodigd om de opening te verrichten en haalde met zijn referaat over de Gulden snede, essentiële waarden naar boven.

Het A4tje in zijn hand, dat de Gulden snede bevat, blijft bij door middenvouwen steeds deze Gulden snede in zich dragen.

Ook vergrotingen daarvan behouden deze waarde.

Daar kon Jil over fantaseren en had met onverwachte opmerkingen ook het publiek op zijn hand.

Verrassend was dat hij aan het einde van zijn betoog het briefje verscheurde en daarmee de tentoonstelling voor geopend verklaarde. Daarmee gaf hij de start voor een enthousiast getoast door de grote opkomst van geïnteresseerden.

Aansluitend nam Maria, het voor deze speciale gelegenheid artistiek uitgedoste model, haar posities in.

Meerdere leden groepeerden zich om haar heen om, zittend op een stoel of op de grond, om er iets moois van te maken.

Een informele activiteit, die de stemming en de exclusiviteit van de expositie liet uitgroeien tot een waardige bijeenkomst van De Toets.

Martin van der Mey

LIDMAATSCHAP PASJE

Het nieuwe lidmaatschap pasje dat u heeft ontvangen is, in tegenstelling tot voorgaande jaren niet van een jaartal voorzien.

Het nieuwe pasje blijft geldig, zolang u lid bent van de Toets.

Heeft u het niet ontvangen of heeft u vragen, dan kunt u contact opnemen met de leden-administratie.

GASTDOCENT WOENSDAGMIDDAG

Vanaf 1 december 2013 zal Viktor Baltus de woensdagmiddag sessies gaan leiden.

Viktor is geboren in Arnhem (1982) en woont en werkt in Zeist.

Opleiding:
2005-2009 ArtEZ Institute of the Arts, (FaA) Fine Art-Arnhem
1999-2004 Grafisch Lyceum, Graphic Design-Amsterdam

www.viktorbaltus.nl

HANS DOORTMONT HERFST 2013

DR. HEINZ - PLOD.

programma

Week 48, november

ma	mi	25	stilleven	ah
di	mi	26	-	mb
di	av	26	-	jk
wo	mo	27	-	jk
wo	mi	27	-	nb
wo	av	27	-	jh
do	mi	28	-	hn
do	av	28	open atelier	

Vrijdag 29 november 2013, Appreciatie-avond

Week 49, december.

ma	mi	2	gekleed model	ah
di	mi	3	-	mb
di	av	3	-	jk
wo	mo	4	-	jk
wo	mi	4	-	vb
wo	av	4	-	jh
do	mi	5	-	hn
do	av	5	open atelier	

Week 50, december

ma	mi	9	keuze docent/	ah
di	mi	10	eigen werk	mb
di	av	10	-	jk
wo	mo	11	-	jk
wo	mi	11	-	vb
wo	av	11	-	jh
do	mi	12	-	hn
do	av	12	open atelier	

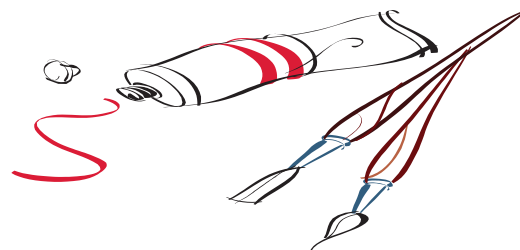
Week 51, december

ma	mi	16	naaktmodel	ah
di	mi	17	-	mb
di	av	17	-	jk
wo	mo	18	-	jk
wo	mi	18	-	vb
wo	av	18	-	jh
do	mi	19	-	hn
do	av	19	open atelier	

Week 52, 01 Kerstvakantie

Week 02, januari

ma	mi	6	stilleven	ah
di	mi	7	-	mb
di	av	7	-	jk
wo	mo	8	-	jk
wo	mi	8	-	vb
wo	av	8	-	jh
do	mi	9	-	hn
do	av	9	open atelier	

Week 03, januari

ma	mi	13	gekleed model	ah
di	mi	14	-	mb
di	av	14	-	jk
wo	mo	15	-	jk
wo	mi	15	-	vb
wo	av	15	-	jh
do	mi	16	-	hn
do	av	16	open atelier	

Week 04, januari

ma	mi	20	keuze docent/	ah
di	mi	21	eigen werk	mb
di	av	21	-	jk
wo	mo	22	-	jk
wo	mi	22	-	vb
wo	av	22	-	jh
do	mi	23	-	hn
do	av	10	open atelier	

Week 05, januari

ma	mi	27	naaktmodel	ah
di	mi	28	-	mb
di	av	28	-	jk
wo	mo	29	-	jk
wo	mi	29	-	vb
wo	av	29	-	jh
do	mi	30	-	hn
do	av	30	open atelier	

Vrijdag 31 januari; Kunstavond

Week 06, februari

ma	mi	3	stilleven	ah
di	mi	4	-	mb
di	av	4	-	jk
wo	mo	5	-	jk
wo	mi	5	-	vb
wo	av	5	-	jh
do	mi	6	-	hn
do	av	6	open atelier	

Programma (vervolg)

Week 07, februari

ma	mi	10	gekleed model	ah
di	mi	11	- -	mb
di	av	11	- -	jk
wo	mo	12	- -	jk
wo	mi	12	- -	vb
wo	av	12	- -	jh
do	mi	13	- -	hn
do	av	13	open atelier	

Week 08, Voorjaarsvakantie

Week 09, februari

ma	mi	24	keuze docent/	ah
di	mi	25	keuze docent/	mb
di	av	25	- -	jk
wo	mo	26	- -	jk
wo	mi	26	- -	vb
wo	av	26	- -	jh
do	mi	27	- -	hn
do	av	27	open atelier	

Vrijdag 28 februari; Kunstavond

Week 10, maart

ma	mi	3	naaktmodel	ah
di	mi	4	- -	mb
di	av	4	- -	jk
wo	mo	5	- -	jk
wo	mi	5	- -	vb
wo	av	5	- -	jh
do	mi	6	- -	hn
do	av	6	open atelier	

Week 11, maart

ma	mi	10	stilleven	ah
di	mi	11	- -	mb
di	av	11	- -	jk
wo	mo	12	- -	jk
wo	mi	12	- -	vb
wo	av	12	- -	jh
do	mi	13	- -	hn
do	av	13	open atelier	

Week 12, maart

ma	mi	17	gekleed model	ah
di	mi	18	- -	mb
di	av	18	- -	jk
wo	mo	19	- -	jk
wo	mi	19	- -	vb
wo	av	19	- -	jh
do	mi	20	- -	hn
do	av	20	open atelier	

Week 13, maart

ma	mi	24	keuze docent/	ah
di	mi	25	eigen werk	mb
di	av	25	- -	jk
wo	mo	26	- -	jk
wo	mi	26	- -	vb
wo	av	26	- -	jh
do	mi	27	- -	hn
do	av	27	open atelier	

Vrijdag 28 maart; Kunstavond

Week 14, maart / april

ma	mi	31	naaktmodel	ah
di	mi	1	- -	mb
di	av	1	- -	jk
wo	mo	2	- -	jk
wo	mi	2	- -	vb
wo	av	2	- -	jh
do	mi	3	- -	hn
do	av	3	open atelier	

Week 15, april

ma	mi	7	stilleven	ah
di	mi	8	- -	mb
di	av	8	- -	jk
wo	mo	9	- -	jk
wo	mi	9	- -	vb
wo	av	9	- -	jh
do	mi	10	- -	hn
do	av	10	open atelier	

Week 16, april

ma	mi	14	gekleed model	ah
di	mi	15	- -	mb
di	av	15	- -	jk
wo	mo	16	- -	jk
wo	mi	16	- -	vb
wo	av	16	- -	jh
do	mi	17	- -	hn
do	av	17	open atelier	

NIEUWJAARSRECEPTIE
11 januari 2014, aanvang 16.00 uur
*
ALGEMENE LEDEN VERGADERING
6 maart 2014, aanvang 20.00 uur